

Budapest. 1898 péntek, december 30.

II. évfolyam, 304. szám

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével).

Működésének I. krajcsár.

Működésének ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken postai befizetéssel: egy hónapra 60 k.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-tér és a sz. u.

Szerkesztési órák:

délután 10 órától délután 8 óráig

Kiadóhivatali nyitva tartás nap

Szerkesztési telefon: 666.

Kiadóhivatali telefon: 667.

Esti Hírlap

Budapest, december 30.

A képviselőház három napos ülési szünetet tart.

Széchényi minisztert ma a király kihallgatáson fogadta.

A román metropolita.

Sok nagy bajunk közepette alig vesszük észre, hogy a magyarországi román egyház ép most választja meg Nagy-Szebenben egyházi fejedelemét, a metropolitát. Más körülményeknél ezt az érdeklődés nem hagyja másodrendű figyelmetlenségben. Egy nemzetiségi egyház főpapja nemcsak méltóság, hanem politikaitényező is. Mert nálunk ezek az egyházak rendkívül szabad önkormányzatukkal a magyarság ellen szerveztettek egyszersmind politikai testületekké. Mennyi a baja a magyar államnak a szerb egyházzal a román egyházzal. Bőséges tapasztalatainknak egész garmadája bizonyítja. A papság itt politikai ügynök általában, sokszor veszedelmás izgató. A papság vezeti és hurcolja magával a népet, mely az országnak nem intelligens alkalmatlan része.

A román egyház metropolitáját talán meg is választotta már a Szebenben összegyűlt kongresszus. Vagy megválasztja pár óra múlva. Reméljük nem Mangra Vazul jut a méltóságra, aki nemcsak pap, hanem romániai agitátor és az aradi „Tribuna Poporului” című lapjában buzgón istápolja egy idegen állambeli bomlasztó törekvéseket. Metianu János, aradi püspök az ellenfele. Metianu megválasztása jelentené a jobbat.

Az elhunyt metropolita, Román Miron, mérsékelt és óvatos férfi volt. Eléggé hatni azonban nem bírt az egyházában dúló politikai bezderkedésekre. Nem szerették, mert az izgatások elől kitért. Akik Mangrát szerették metropolitává, azok politikát akarnak. Ez az ember Romániában is népszerű s hogy megválasztásáért a romániai templomokban buzgón imádkoztak, az kétségtelen. Nem aggódunk, hogy metropolita lesz, mert ehhez a döntő szentesítést meg nem kaphatja. A választó kongresszus józan elemeinek felülkerek-

kedését láthatnók, ha minél inkább kisebbségben maradna.

A 40 egyházi és 80 világi képviselőből álló választó kongresszus oly szabadon adhatja be a szavazatát, hogy még szelid nyomásnak sincs kitéve. A nemzetiségek valóságos egyházi szabadalmakat élveznek, melynek párja sehol sincs a világon. Minden vallási és oktatási ügyöket szabadon élvezik és szabadon törlik a borsót a magyar állam orra alá. Évek óta a magyar állam annyira sem mehet a szerb egyházzal, hogy kongresszusa szervezetének szabályzatait megalkotassa velük, mert akkor nem csaponghatnának a politika ugarjaiban. A román metropolitáságból is egy kis királyságot csinálhat a metropolita, ha neki tetszik, mint ahogy már meg is történt. A nemzetiségi bajok kutforásának mélysége itt van megásva a szertelen egyházi privilégiumokban, melyekbe az igazság behuzódván, bástyák közé kerül és onnan dacol.

Metianu püspök is lehet jó, vagy ártalmas nagy méltóságában. A hatalom és befolyás hatásait előre kiszámítani nem lehet. Mondják, hogy a legjobb azok közül, akiket megválasztani lehet. Válogatásra nincs bőség, de mindnyájan érezzük, hogy mikor ily egyházfejedelemi széket kell betölteni, a magyar állami eszme, mily sivárságba sodródik. Még szerencse, ha nem azok kerülnek méltóságba, kik nyílt elleneskedéssel nyerik meg, a képesítést és élvezik a bizalmat, melynek tilosnak és büntetésreméltónak kellene lennie.

Budapest, december 30.

A függetlenségi párt és a múlt évi provizórium. A függetlenségi és 48-as párt egyik lapja „Helvigazgatás” címmel foglalkozik Kossuth Ferencnek tavaly, december hónapjában a provizóriummal szemben elfogadott állásponjtával. E szerint Kossuth Ferenc nem mondta és nem mondhatta, hogy azért szerelt le decemberben, mert Bánffy Dezső ígéretet tett volna arra nézve, hogy a most 1899. évi I. t.-cz. elnevezés alatt ismeretes törvény bevezető részében a következő szavak vételnének fel: „az 1867. XII. t.-czikk 68. §-a folytán 1898. január 1-jén előálló önálló vámterületre nézve a következők rendeltetnek”. Nem mondhatta pedig ezt, mert január első napjaiban is még folyt az erős vita. Azt sem mondta és nem mondhatta, hogy csak miután az 1898. I. t.-cz. meg lett szavazva, ak-

kor közölte volna Bánffy Kossuthal, hogy a király nem adta meg hozzájárulását az önálló vámterülethez, mert miután december vége felé Bánffy tudatta Kossuthal és társával hogy a törvényjavaslat szövegének főnebb említett módosítása vissza lett utasítva, minden tárgyalás a miniszterelnökkel félbeszakítottat s a függetlenségi párt folytatta harczát mindaddig, míg az országot több napig az önálló vámterület tényleges állapotába nem helyezte, s ezzel az állapotot meg nem kényszerítette, tekintve az akkori reménytelen helyzetet, a további ellentét csak a beállott ex lex állapot tovább fenállásáért és semmi elérhető eredményre nem vezethetett volna, és így a párt megelégedett az em ílelt elért sikerrel s annak bebizonyításával, hogy a 67-es kormány kész inkább saját alapjának egyik sarkalatos törvényét megsérteni, mintsem hogy az ország jogát érvényesítse, és ha nem érvényesítheti: lemondana, amit már akkor kötelessége lett volna megtenni az illetékes helyről eredő tilalom folytán.

A képviselőház állandó igazgatási bizottsága Kubinyi Árpád elnöke alatt ma tartott ülésében Oberth Károly dr. Nagyküküllő megye megyesi választókerületében megválasztott képviselőt a kérvényezésre megszabott határidő nap tartásával igazolt képviselőnek jelentette ki s erről szóló jelentésének a Ház elé terjesztésével jegyzőjét Psik Lajost bízta meg.

A képviselőház ülése.

A hangulatot máris a függőben levő pártügyek uralják.

Daniel báró kereskedelemügyi miniszter a washingtoni nemzetközi postaegyezmény beczikkézéséről s egy oszoni viczinálról nyújtott törvényjavaslatot ugyanó a bor-törvény végrehajtásáról szóló rendelet módosítása tárgyában terjeszti jelentését a Ház elé.

A napirend előtt az ülési szünet kérését kell rendbehozni.

Madarász József erre vonatkozólag a következőket adja elő:

— Mielőtt a napirendhez jutnánk, kötelességemnek tartom a tegnapi általam javasolt szünet nézve előadni a következőket: A hírapokban úgy találtam, hogy a valósággal ellentétben az mondatik, miként ezen szünet a kormány és a kormányelnök ur ohajtotta azért, hogy a törvény-ellenes állapot ez alatt kezdethessék meg. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a kormány elnök ur és én abban állapotunk meg először, hogy csakis szombaton és vasárnap legyen szünet. Azonban az egész házból pártkülönbség nélkül több képviselő engem arra kéri fel, vessem közbe magamat, hogy meg segítsen is szünet lehessen, hogy azon képviselők, akik házi gondjaik elintézése miatt haza mennek (Helyeslés) az ünnepeket otthon tölthessék. En erre nézve Nyegre László jegyző és képviselőtársam által kórettem a kormányelnök urat, hogy ez igazságos kérelemhez járuljon hozzá, melyet én a magam részéről is ajánlottam. A kor-

mányelnök ur az én közbenjárásomra ehhez hozzá is járult. Ez az első megjegyzésem.

A második pedig, t. képviselőház az, hogy miután meggyőződtem a felől, hogy ez a szünet a gazdaságokat rendbehozó képviselőkre nézve mihiatlanul szükséges, ezért tartottam kötelességemnek javasolni a háznak a 3 napi szünetet. Kérem is a hazat jobbról és balról tekintsek életes koromat, (Eljenzés) tekintsek azon jóindulatot, melyvel én a képviselő urakat jobbra és balra szolgálni kívánom. S ezért felkérem Polónyi képviselőtársamat, hogy az ezen javaslat ellen beadott indítványt legyen szives visszavonni, hogy egy akaratlial, közösen állapodhassunk meg.

Ezt általános helyesléssel fogadják. Polónyi Géza is csak annyit mond: — Csak röviden jelentem ki, hogy ha az elnök ur által előadott előzetes dolgokról nem tudomason, de csak sejtésem is lett volna, az indítványt akár meg sem tettem volna. Most pedig ezek után, amiket tudomásul vettem, tisztelettel visszavonom indítványomat és kérem, méltóztassék a korelnök ur indítványát elfogadni.

— Madarász erre kimondja a határozatot:

Elfogadja tehát a képviselőház a szünet nézve az javaslatot, hogy szombaton, vasárnap és hétfőn szünet legyen, kedden pedig 11 órakor kezdjük meg az érdemleges ülést? (Helyeslés.) Elfogadja a Ház?

— Igen! — hangzik mindenfelől. Ezt tehát, mint határozatot kimondom, — szól az öreg.

Most következik a napirend.

Sághy Gyula áll fel szólásra. Sokan zajongva kimennek, mire Sághy így szól:

Majd ha a t. képviselőtársaim kibeszélték magukat, akkor kezdek szólni:

— Csendet kérek! — szól Madarász és Sághy így kezdi beszédét:

— Mielőtt magához a napirend levő kérdéshez szólnék, kötelességemnek tartom egy kissé a miniszterelnök ur magatartásával foglalkozni (Halljuk.) A miniszterelnök ur a saját maga beismérése szerint megegyezett Apponyi gr. és Horánszky Nándor t. képviselői társaimmal az iránt, hogy a millenniumi évnek békeje szempontjából a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot Peterjeszti. Ez kétségtelenül konstatait tény. Hát én kérdezek mindenkit, hogy ha egyszer tisztességes férfiak között egy megállapodás létesült, szabad-e azt utóbb egy feltétel kitézésének ürügye alatt visszavonni. Korrekt eljárás-e ez?

A miniszterelnök ur nemcsak az ellenzék vezérférfiaival szemben, hanem az egész képviselőházzal is perfiden járt el. (Zaj. Mozgás a jobboldalon.) A kuriai bíráskodásnak a főrendiházban való megbuktatására két ürügyet használt, először a néppárti agitációt, 2. hogy a kiegyezés kérdését a képviselőválasztásoknál agitacionális eszközök használják.

Nem akarok ezzel a kérdéssel most bővebben foglalkozni. (Zaj, felkeltés a balfelől. A tulo'dalon nincs senki.)

Licskay Gyula: A börzén vannak.

Sághy: A kormányelnöknek talaja a parlamentben csak úgy lehet, ha szavahihetőségét el nem veszítette, ha meg

==== Naponkint 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatonkint 200 koronásat. Az összes egy hetilapszámok, akár megnyerték az 50 koronás értéket, akár nem, tovább játszanak a 200 koronára. ====

fenforog véle a kompromisszumnak és annak lehetősége, hogy a kisebbség is vele érintkezék, hogy szavára még valamit adhasson.

Bolgár: En két krajczárt sem adok. **Sághy** ezután állt a most a napirenden levő kérdésre.

Sághy még az ellenzék küzdelmének jogosultságát védi és a jelenlegi helyzetnek okozóját Bánffyban találja. Öt percnyi szünet után **Visontai** Soma emelkedik szólásra.

Visontai beszédét, amelynek ele a kormány ellen irányul, az ellenzék tetszésnyilvánításai kísérik.

Ex-lex előtt.

Madarász elnök tekintve az idő előrehaladott voltát a vitát felfüggeszti. Nyomban **Kossuth** Ferencz kér szót.

Kossuth tiltakozik a törvénytelen állapot ellen. A király megesküdünt az alkotmányra és úgy azzal szemben nemcsak jogos, hanem kötelezettégei is vannak.

Horánszky Nándor azt mondja, hogy új év előtt már nem lesz ülés és az ex-lex állapotot hangsúlyozva, kijelenti, hogy úgy mint előbb is fenforogott, azonképpen jelenleg is fenforog a kibontakozás lehetősége. **Kossuth** Ferencz tiltakozásához csatlakozik.

Molnár János a néppárti padokról szintén csatlakozik **Kossuth** Ferencz tiltakozásához és kijelentésében azt követeli, hogy **Bánffy** Dezső távozzék. **Szentiványi** Árpád kér ezután szót. Csatlakozik **Kossuth** tiltakozásához. Ő — ugymond — őszinte volt egész életében és így most és az akar lenni. Eddigél nem volt obsztrukció. Akkor azonban, amikor az ex-lex állapot bekövetkezik, az ellenzék a Házszabályok keretében minden fegyverrel élni fog. Ezt különben nem pártja nevében jelenti ki, mert ez még ebben az irányban nem határozott.

— Majd fog határozni! szól közbe **Horánszky**.

Szentiványi: Itt vagyok, felajánlom magamat a harcra, ha van valaki, aki követni akar, kövessen. (Lelkes eljenzés az ellenzéken.)

Polónyi Géza arra utal, hogy a pragmatica sanctio szerint a királynak esküt kell tenni az alkotmányra. Figyelemzteni a többséget, ne lépjen olyan térre, ahol nemcsak **Bánffy**, hanem fontosabb dolgok forognak kockán.

Kubinyi Géza beszélt ezután. Kijelenti, hogy nehezebb viszonyok között még nem emelt fel szavát, mint most. Látja, hogy az ellenzéken a haza megfontolására fognak kezni. Ő is tesz egy kijelentést, a béke kijelentését és felajánlja, fogjanak vele ebben kezni. (Általános helyeslés.)

Ivánka Oszkár emelkedett fel szólásra, a jobboldal viharos közbeszólásai közepette.

Ivánka szerint a kibontakozásra két ut van. Az egyik, hogy a többség ne szolgálja tovább ezt az érdekszövelséget. (Gajári feláll és odamegy az elnökhöz, hogy beszélni akar.)

Ivánka pedig folytatja: Nincs én nálam megfizetve sem a szó, sem a toll, sem a kard! (Az ellenzéken óriási helyeslés.) A Ha ezi az esetet a kibontakozásra nem akarják követni, akkor ránk nézve nem marad más hátra, mint az élet-halál harc.

Gajári Odön felszólalásában kijelenti, hogy őt nem szittelt meg és a mikor **Madarász** elnök kétszer is arra inti, hogy maradjon a tárgynál, **Gajári** megjegyzi, hogy a baloldalra nézve nem olyan sürűek a megintések. (Az ellenzéken óriási vihar támad.)

A nagy viharban **Bánffy** báró áll fel szólásra. A miniszterelnököt az ellenzék zajongásától nem lehet megérteni, pártívei körülvesszik és a **Bánffy** báró a mellette legközelebbi gyorsíróknak mondja beszédét. Óriási zaj közepette beszél tovább az ülés végét nem ér.

Budapest, 1898. december 30.

+ **Uj valóságos belső titkos tanácsosok.** A hivatalos lap holnapi száma négy új valóságos belső titkos tanácsos kinevezését fogja hozni. Ezek a következők: **Szapáry** László gróf fiúmei kormányzó, **Piret** Béla báró, **Wedianer** Albert báró és **Cseh** Ervin horvát miniszter.

+ **Fejérváry** Bécsben. Mint értesülünk **Fejérváry** miniszter tegnap este Bécsbe utazott, hogy a kormány új évi üdvözlését vigye a királyhoz. A kormány körökben határozottan ózafolják azt a híresztelést, hogy a Bánffy kormány lemondását vitte volna Bécsbe.

A borhamisítók ellen.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a mesterséges borok készítésének és azok forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. törvényzikk végrehajtása iránt kiadott rendelet módosítása tárgyában ma a képviselőház elé jelentést terjesztett. E jelentés így szól:

T. Képviselőház!

A mesterséges borok készítésének az azok forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. törvényzikk 2. §-a előírja, hogy a must okszerű kezelése és javítása iránt az érdekelt miniszter urakkal együttesen kiadandó rendelet és annak esetleges módosítása az országgyűlésnek bejelentendő. Ez okból hivatali elődöm 1893. évi november hó 29-én az említett rendelet kibocsátását be is jelentette, hozzácsatolva bejelentéséhez magát a 83432193—VI. számú rendeletet is.

Az azóta elmúlt négy év tapasztalatai szükségessé tették hivatali elődöm előbb említett rendeletének több irányú módosítását, mire való tekintettel az érdekeit szakminiszter urak kiküldöttéből alakított szűkebb körű értekezleten kidolgozott új tervezetet a földmivelésügyi miniszter ur elnökléte alatt s a szakörök bevonásával tartott értekezleten, melyen részvetettek az egyes érdekelt miniszter urak kiküldöttéim kívül a kereskedelmi és iparkamarák s az előkelőbb gazdasági egyesületek képviselői, továbbá hazai bornagykereskedők és bortermelőink nagy része és számos szakértő s a borászat terén jártas egyén, újból tárgyalatván, ezen értekezleten felmerült javaslatok figyelembevételével, a változott viszonyoknak megfelelően, újból kidolgoztam.

Az újabb rendelet az eljárási szabályokat részletező s az eljáró hatóságok közelebbi tájékoztatását célzó rendelkezéseken kívül főleg két irányban tartalmaz a régi rendelettel szemben változást, illetve módosítást és pedig egyfelől abban, hogy a törköly borok készítését és forgalomba hozatalát, minthogy e téren fordult elő a legtöbb visszaélés, megszüntettem, továbbá a szőlőcukor használatát tiltottam, másfelől abban, hogy a borhamisítás és a hamis borok forgalomba hozatala körül mutatkozó visszaélések társadalmi uton is korlátozni óhajtván, egy új ellenőrző közeget létesítettem az újabb rendelet 30—35. §§-aiban körvonalazott bollenző bizottságok felállításával.

Amidőn még megjegyzem, miszerint egyöntetűség kedvéért a régi rendelet fentartott határozmányait a tapasztalás folytán szükségessé vált újabb intézkedésekkel egy közös új rendeletbe foglaltam össze, van szerencsém ezen rendeletet tudomásul vételei végett a tisztelt képviselőháznak bemutatni.

Budapest, 1898. november hónap 26-án.

Dániel Ernő báró,
kereskedelemügyi
m. kir. miniszter.

Békétárgyalások.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

A képviselőház mai ülése folyamán a legnagyobb sürgősséggel folytatták a tárgyalásokat az iránt, hogy a küzdő felek között az alkotmány megmentése érdekében a tizenkettedik órában kompromisszum jöjhessen létre.

A szabadelpárt legnagyobbsúlyú tagjai **Szell** Kálmán, **Radó** Kálmán, **Bekics** Gusztáv, **Andrássy** Gyula gróf, **Kubinyi** Géza és mások írádoztak azon, hogy a kompromisszum újat egyengessék. **Andrássy** Gyula gróf közveitette az érintkezést a miniszterek és a disszidensek között.

Délben **Andrássy** gróf hosszasan tárgyalta **Bánffy** báróval, utána pedig **Horánszky**val, a nemzeti párt elnökével és az ellenzék más vezérfőfőival konferált. Ezalatt **Szell** Kálmán, **Csiky** Albin grófot, **Szilágyi** Dezsőt kereste fel és igyekezett megnyerni őket a disszidensekkel együtt a kompromisszumnak.

Eddig azonban nem jött létre megállapodás és mint mai képviselőházi tudósításunkból kiderül az ex-lex állapot bekövetkezését nem fogjuk elkerülhetni. A tárgyalásokat azonban nem ejtették el. Szünet után folytatni fogják, hogy az ex-lex legalább állapot rövid tartamu legyen.

A feltételek, amelyek körül a tárgyalások folytak, a következők:

Az ellenzék nagy többsége most is azt hangoztatja főfeltevéll, hogy **Bánffy** báró mondjon le.

De a disszidensek és azok, akik a békés kiegyezés újat keresik, ettől eltértek és a következő feltételeket állítják fel:

A tárgyalásokban résztvevő szabadelpárti politikusok nyújtanak biztositókat az iránt, hogy a kormány a **kuriai biraskodásról** szóló törvényjavaslatot röviden napirendre tűze és a választási törvényt revidálja. Ez utóbbit pedig a választókerületek helyes beosztása és a választási cenzus méltányos revíziója után.

Ennek ellenében megszavazzák a provizóriumot és az indennit és a kiegyezést nem obsztrukciák meg. Megjegyezzük, hogy a feltételek ellen az ellenzéken óriási többség van.

A szabadelpárt többsége, főképp a **Tisza**-csoport ezek ellenében feltétlenül ragaszkodik a házszabályok revíziójához, melyeket conditio sine qua non gyanánt állít fel.

A békés kiegyenlítésnek tehát mint ezekből látszik, rendkívül sok nehézség áll az útjában.

Nagyvárad panamája.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságát már hónapok óta foglalkoztatja egy kellemetlen ügy, mely a város szeszadó bérletéből kifolyólag még ezeltől három évvel, az akkori polgármester **Sal** Ferencz idejében történt.

Az ügy pedig előzményeivel együtt a következő: **Sal** Ferencz Nagyvárad város polgármestere 1895-ben felhatalmazást kapott a város törvényhatóságától, hogy az égetett szesz italok adóját három évre bérbeadja. A polgármester a bérbeadásra meg is tartotta az árlejtést, melynek eredménye az lett, hogy 1895. december 17-án **Ullmann** Izidor nagyvárad nagykereskedő kivette haszonbérbe az égetett szesz italok utáni adókat három évre 102358 frtt.

A szerződés megkötése után 14 nappal a bérlet kérte a várost, hogy engedjenek el neki a bérösszegeből. A polgármester erre kapta magát s magánlevélben a város törvényhatóságának tudta nélkül értesítette a bérlet, hogy a bérösszegeből 168,858 frtot elenged. Levélben azzal okolta meg az engedményt, hogy maga is belátja, miszerint az eddigi bérösszeg túl sok. Már az indokolás is elég furcsa, hogy a bérbeadó sokalja a neki fizetendő bérösszeget. Ez azonban nem volt még elég, mert a polgármester ugyancsak olyan módon, mint fentebb jeleztük 1896-ban és 1897-ben ismét 9—5 ezer forintot engedett el a bérösszegeből, úgy hogy a bérlet 1895-ben 168558 frt, 1896 és 97-ben egyenkint

23,858 frt engedményt élvezett jogtalanul, a város pedig a három év alatt több mint 68000 frttal károsodott.

A törvényhatóságban azonban neszerre jöttek a dolgok, s egyik törvényhatósági bizottsági tag interpellált is az ügyben a közgyűlés azonnal öt tagu bizottság kiküldését határozta el, amelynek kötelessége volt, megvizsgálni körülmenyesen a dolgokat három évre visszamenőleg.

A bizottság meg is kezdte a működését és sok rendtelenségre akad. Az ügy elintézése körül nemcsak, hogy tulajdonságos hanyagságot tapasztalt, de rájött arra is, hogy a városnak a bérlettel még bérleti szerződése sincs, hogy a polgármester az árlejtésnek, melyen **Ullmann** Izidor a bérletet elnyerte, még a jegyzőkönyvet sem írta alá, hogy az állítólagos bérlet többet szedett a szesz italok után, mint amennyire nézve a várossal megállapodott, végre hogy a bérletnek a bérösszeg nemcsak nem lett volna sok, hanem, hogy ő a három év alatt több mint 100.000 frtot nyert.

A bizottság jelentést tett az eredményről a törvényhatóságnak s indítványozta, hogy az állítólag elengedett, több mint 68000 frtnyi összeget ne tekintsek elengedettnek, a dologban indítsanak fegyelmi vizsgálatot. A közgyűlés azonban tekintettel arra, hogy **Gal** Ferencz polgármester időközben lemondott egyszerűen, napirendre tért a dolog fölött.

A törvényhatóság több tagja azután felebbezést adott be a belügyminiszterhez.

A Horánszky-ügy.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Horánszky-Halassy és **Horánszky-Atczel** afférben a segédek ma délelőtt folytatták a tárgyalást. A négy segéd **Gullner** Gyula, **Szentiványi** Árpád, **Üchtritz** Zsigmond br. és **Zoltán** Elek ma délben a képviselőházi elnök fogadó termében egy órai tanácskozás után abban állapodtak meg, hogy a tárgyalás folytatását felfüggesztik, amíg **Fejérváry** báró Bécsből vissza nem tér. **Halassy** segédei ugyanis azt óhajtkák, hogy ezzel az ügygel kapcsolatban a **Fejérváry**—**Horánszky** ügy is elintéztessék és egyáltalában az ügygel kapcsolatos összes afférek szabályszerűen, egyértelmű megállapodás alapján nyerjenek befejezést.

TÁVIRATOK

ÉS TELEFONJELENTÉSEK.

Széchenyi miniszter a királynál.

Bécs, december 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) **Széchenyi** Manó gróf, a király személye körüli miniszter tegnap este ideérkezett és ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál.

A Dreyfus-ügy.

Páris, dec. 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A hazafias liga tegnap este közgyűlést tartott, amelyen 4000 ember volt jelen. Sok beszédet mondtak amelyekben azt hangoztatták, hogy a Dreyfus-ügy nyomán támadt helyzet miatt új hazafias ligát kell alakítani. A közgyűlés elfogadta az új liga alapszabályait és köztetsés mellett **Dércoleudet** választotta meg elnöké. A rendet nem zavarták meg.

Páris, december 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A *New-York Herald* titkos írású táviratot kapott Guyanából, amely szerint hire jár, hogy **Dreyfust**, e hó 4-én egy fegyenczék szállítására való állami gőzösre szállították.

A «*Volenté*» értesülése szerint a semmitőszék még nem kapta meg a titkos iratcsomót, de az átadás legközelebb várható. Ugyane lap jelentése szerint **Chanoine** tábornokot kirendelték **Cuignet** százados mellé, hogy a semmitőszéknek minden felvilágosítást megadjon a hadügyminiszterium egyes osztályainak szó gálatáról. Ezzel szemben az *Echo de Paris* azt állítja, hogy **Cuignet** százados tegnap már megkezdte a fölvilágosítások megadását az első titkos ügyiratokra nézve, amelyeket a semmitőszéknek át-

adnak. Ugyanez a lap megjegyzi, hogy Cavaignacot újra kihallgatják. Az első kihallgatásnál Cavaignac csupán arra szorított, hogy előadta Dreyfus büntetéséről való meggyőződésének okait, mert nem akarta elvállalni a felelősséget a titkos dossier tartalmának közléséért, mielőtt ezt a kormány elrendeli.

Kuba szigetéről.

Havana, decz. 30. (Az *Esti Hírlap* távirata) Január első hetében nem engedik meg a kubai katonáknak sem a felvonulásokat, sem a gyűléseket a szabad ég alatt. Ha Maximo Gomez megkísérelné, hogy fegyveres kísérettel jöjjön a városba, ezt meg fogják akadályozni. Az amerikaiak nem fogják megengedni, hogy oly viszonyok álljanak be, amelyek kedveznének az erőszakoskodásnak és el vannak tökéve, hogy megakadályozzák minden kihágást a spanyolok ellen, akár eltávoznak azok a városból, akár ott maradnak, valamint nem tűrik a spanyol üzletek fosztogatását sem.

A Fülöp-szigetéről.

London, december 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A »Times«-nek jelentik Filadelfiából tegnapi kelttel: Ideérkezett washingtoni jelentések szerint a kormányt kellemtlenül érintette, hogy a spanyolok Iloiloát átengedték a felkelőknek. A kormány el van tökéve, hogy az amerikaiak tekintélyét a Fülöp-szigeteken fentartja és ha szükséges, a felkelőket erőszakkal is elűzi. Ha Iloiloát át nem adják az amerikaiaknak, akkor beveszik erővel.

Orosz tisztek Romániában.

Bukarest, december 30. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Sturdza miniszterelnök tegnap este a vologdai orosz győzelemről küldött tiszteletére ebédet adott.

ESTI HÍREK.

Városi ügyek.

A Czitadella lebontása. A czitadella lebontására az árlejtést most írják ki. A lebontás csak erdőjellegű megszüntetésére szorul e miatt az egésznek a lebontása óriási költségekbe kerülne és kár is lenné érte. Az erdő jellegét a fővárosi mérnöki hivatal úgy gondolja megszüntethetőnek, hogy a Czitadella azon részeit, melyektől az erdő jellegét főképpen nyeri, lebontják. Így lebontják a főkapuzatot, a felvonóhidakat, a bástyafalak egy részét, a belső udvar felvonóhidját, a védelmi ezellak közül háromat s a sáncfalba épült és löresekkel ellátott u. n. koffereket. A lebontásból származó anyagokat teljesen, jó köveket, márványlapokat más építkezéskor alkalmazni fel lehet még használni.

Uj honpolgárok. A polgármester előtt ma tették le a honpolgári esküt Heineel Viktor Beszö kereskedelmi alkalmazott és Drechsler Nándor vendéglős.

Törvény előtt.

Vasúti karambol. A múlt évi márczius hónap 9-én éjjeli 11 órakor az Esztergom felől jövő tehervonat összeütközött a Pálffy-téren egy villamos közúti kocsiival, melyet 10-12 lépésnyire dobott ki a sinek közül. A villamoson levő utasoknak az ijedségen kívül egyéb bajuk nem esett, s egyikük szenvedett csak homlokán kisebb zúzódást. De a kocsit rettenetesen összetörte a heves karambol, melyben mintegy 5000 forint értékű kár esett. A megindított vizsgálat során a villamos igazgatósága a magyar államvasutat, ez pedig a villamost okozta, holott onnan származott a baj, hogy a keresztelésnél nem állott őt, mely hiányon azonban azóta segítve van. Megállapította a vizsgálat azt is, hogy a tehervonat személyzete vész jelt adott, míg ellenben a villamosok csak-

hogy mihamarab a végállomásokra jussanak, vigan robotgok a lánchíd felé. **Takács** János kocsivezetőt és **Bezelei** József kalauzt közvesztélyes cselekmény miatt vonták felelősségre a budapesti kir. törvényszék. Minthogy azonban az elsőrendű vádlott meg nem jelent a tárgyalást elnapolták.

Felmentett géptűgyök. **Berderics** Győző géptűgyököt azzal vádolta 28 úzlettele, hogy a neki a vásártól gépek ellenében fedezetképen átadott váltókat, hamisan töltötte ki és hogy a neki ugyanezélből átadott pénzüsszegekkel nem számolt el. A kir. törvényszék, minthogy Berderics úzletfelei időközben visszavonták panaszait — felmentette, a kir. ítélőtábla azonban a vizsgálat során tett vallomásokat vette figyelembe s két évi és hat hónapi fegyházra ítélte. A királyi kuria **Nedeczky** kuriai bíró előadása mellett három napig tartott tanácskozás után a kir. törvényszék felmentő ítéletét hagyta helyben.

Bevádolt katonaoorvosok. **Simonyi** Ignác könyvelő panaszos sorokat intézett a honvédelmi miniszteriumhoz, melyben felsorolta azt az emberellen bánásmódot, melyben az ő sógorát **Lehner** Ignácot, aki bevonult fegyvergyakorlatra, a nagyszabeni helyorségi kórházban részesítik. A katonaoorvosok mondták a vánd **Lehner** oty szobába helyezték, mint a farkasordító ugy, hogy lefagyott keze lába. Azután ráfogták, hogy színléit s a legkínzóbb tortúra alá fogták. A honvédelmi miniszter a panaszát áttette a közös hadügyminiszteriumhoz, mely szigorú vizsgálatot indított meg s ennek során kiderült, hogy a panaszban foglalt vádak mind n alapot nélkülöznek. A közös hadügyminiszterium erre megkereste a budapesti kir. ügyészséget, hogy nyilvános rágalmazás miatt indítson pórt **Simonyi** Ignác ellen. Ebben az érdekes perben ma tartotta meg a kir. törvényszék a régi tárgyalást, mely azonban vádlottira nézve szerencsés kimenetelű volt. Mindjárt a tárgyalás elején ugyanis kiderült, hogy a hadügyminiszter jóval három hónapon túl kereste az igazságát s így panaszát elévült. A törvényszék ennek következtében megszüntette a további eljárást, mi ellen a kir. ügyész felebbezést jelentett be.

Sajtóügyi vádlott idézése a hivatalos lapban. Nem mindennapi dolog, amikor a sajtóügyi vádlottat a hivatalos lapban idézik meg az esküdtársok közlőlapján. A mai **Budapesti Közlöny**ben olvasható a következő:

Idézés. 86135/98. Magánvádió Pálmay Károlyné szül. Grauer Irma budapesti lakos az ez idő szerint ismeretlen tartózkodásu **Balogh Miklós**, rákóczi szül., 29 éves, volt pesti lakos. hírlapíró ellen az »Esti Újság« című napilap 1897. évi június hó 11-iki 132. számában »Egy gyermek vértanúsága« cím alatt megjelent közlemény közzététele által elkövetett a btk. 258., 259. és 261. §-ában meghatározott rágalmazás, illetve becsületsértés sajtó vétésének megtörése iránt, az 1898. évi márczius hó 16-án 21070/98. sz. a. benyújtott vádeleleiben vádat emelt, amelynek a budapesti kir. büntető törvényszék mint esküdtársi sajtóbírósg előtt (Budapestben V. kerületi markó-utcai törvényszéki épület II. emelet) leendő tárgyalására és elbírálására határidőül 1899. évi február 20-ik (husz) napjának délután 3 órája tűzötték ki, ismeretlen tartózkodásu **Balogh Miklós** ezen határidőben leendő megjelenésre az 1867. évi május hó 7-én kibocsátott igazságügyminiszteri rendeletben kijelentett következmények terhe alatt ezenel oly felhívással idézték meg, hogy a részére ügygondnokul kirendelt **Edvi** II. és **Károly** dr. budapesti ügyvédet. (lakik IV. ker. Molnár-utca 38. szám.) a váddal szemben érvényesítendő védelmére nézve kellő értesítéssel annál inkább lássa el, vagy ezen kir. sajtóbírósg előtt más védőt jelentsen be, minthogy különben mindezek elmulasztásának következményeit egyedül önmagának tulajdoníthatja. Budapestben, a budapesti kir. törvényszék mint esküdtársi sajtóügyi bíróságnak az 1898. évi december 8-án tartott üléséből.

Különfélék.

Bánffy a szabadelyükörben. A kormányhoz közelálló újság rajzolja a következő képet az országgyűlési szabadelyükörből: A miniszterelnök egy idő óta abbahagyta tarok-parthíját s most minden perczét a párttagokkal tölti a nagy-

tanácskozó-teremben informáltatja magát, informál másokat, beszél főispánokkal, beszél folyó ügyekről s általában bámulatreméltó agitálást és lelkierőt fejt ki. Egyszer **Sturmot** szólítja, valami eszébe jutott és meg akarja iratni, a következő perczben czeruzát kér és egy táviratot ír valahova. Mig a táviratot átadja a körszolgának karon kapja **Szell** Kálmánt s vele konferál nagybizalmasan valamiről. A következő perczben megpillantja a belépő **Rudnay** felszökik ülőhelyéről élénken és egy-két szót mond neki valami tárgyban. Szóval, minden perczben más-más akcióban van. Ezért mondja róla a doktor, **Farkas** László rendíthetetlen meggyőződéssel: — Ez minden bajt le fog győzni. — Hogy-hogy? — kérdezi valamelyik kételkedő kíváncsián. — Mert egészséges. Rettenetesen egészséges.

Türr tábornok az olasz királynál. **Türr** István tábornokot, a kiváló bekepoitást, a »Magyar Hírlap« kitűnő munkatársát legutóbb **Umberto** olasz király magánkihallgatáson fogadta. A tábornok ezen az audiencian szerencsekívánatát tolmácsolta **Umberto** királynak az olasz-francia kereskedelmi szerződés létrejöttéhez és reményét fejezte ki, hogy az Italia és Franciaország közt meg fogja teremteni a politikai közlekedést is. Ennek a jelentőségét, különösen mint az orosz-francia szövetség és a hármasszövetség közlekedését, emelte ki, vagyis az európai hatalmak egysülésének ideáját, amely a császár leszerelési indítványának megoldását és keresztüvitelét is elősegítheti.

A császár mint tenorista. Tudvalevőleg **II. Miklós** császárnak, épp úgy mint feleségének legkedvesebb időtöltése: a zenével való foglalkozás. A császár kitűnően zongorázik. Kevesebbet beszél azonban a krónika arról, hogy a hatalmas autokrata igen szépen énekel és évek óta énekorákat vesz. A császárnak igen csinos tenorhangja van, mely ha nem is széles terjedelmű, de nagyon behízeget és különösen románczok előadására teszi képessé. Legutóbb, hogy a csári család Livádiában tartózkodott, udvari és tély volt, hol az urakodóház tagjai kivül, a legerősebb udvari méltóságok és **Muraviev** külügyminiszter gyűltek egybe. Ekkor a császár a zongorához ült és elénekelt **Flégier** ismert »Stances«-ét és **Massenet** »Mignonne viscei l'avril« című románczát. A császár a legnagyobb érzéssel énekel és igen természetesen, hogy nagy sikert aratott. A »felszöcs« énekes az óceánzó lecsú apuival mosolyogva jegyezte meg: »Ellenbánsaim rendszeren azokat a tulajdonságaimat tagadják meg tőlem, amelyeket ők velük bírnak. Egy pontban azonban feleltük fölök. Egyik sem képes arra, hogy a románczot nálamnál nagyobb érzéssel elénekeje.«

Angol kedvezmények. A *Magyar Hírlap* »Tiszviselők érdeke« című rovatában írja, hogy számos angolországi hivatal január elsőjén előre javára írja tiszviselőinek az egész évre járó fizetést. A tiszviselők, akik csak chequeszáma tulajdonosok lennének, szükség szerint rendelkeznek a követelésükről és csak arra kell ügyelniük, hogy egy-egy hónap folyamán ne rendelkezzenek nagyobb összeggel, mint amennyi a fizetésük egyhavi kvótája. Ennek az intézkedésnek az az előnye, hogy a tiszviselők számláján, mivel a fizetésüket előre javukra írják és mivel ők csak részletként rendelkeznek vele, az év végén kamat szaporodik fel — a tiszviselők javára.

Nagy hidegek Olaszországban. A náuszutazások és cziprus hazájában nagy a gyász és szomorúság. Erre a tölre elvesztette a szép Olaszhon minden varázsát: derült égét és ragyogó napsugarait. Hideg, barátságtalan szél szöguld végig a narancsligetek fái között. Itáliában tanyát vert a barátságtalan tél és lent délen, már számos adata is van a hirtelen, réndkívüli hidegeknek és csak most lehet látni, hogy mily nagy a nyomor Olaszországban, ugy éjszakra, mint délen. Olaszországban északi részében igen rideg az időjárás, különösen az adriai tenger partján például Rovigóban, hol e hónap 15. és 16-ikán reggel három fok, Manuában két fok, Ferrarában másfél fok

hideg volt. De lent délen még nagyobb, még pusztítóbb, így például Nápolyban e hónap 17-ikén három ember hőlttestét találtak meg az utcán. Haláluknak az igaz nem közvetlen oka a nagy hideg, de az ebből származó nyomor ölte meg őket és okozta azt, hogy az olasz kórházak most telve vannak a nyomoruság betegeivel. A lakósnaknak, kiknek főleg esetet az idegenek szolgáltattak, most hogy ezeknek száma a rossz időjárás miatt igen lecsökkent, kereset nélkül vannak és tulajdonképen ez okozza a nyomort, mert az olaszok különben épp úgy el tudják viselni a hideget, mint akármely más nép. Legjobb példáját adta ennek 1813-ban Napoleon oroszországi nagy hadseregében Murat tízezer nápolyi katonája, kik sokkal kevesebbet szenvedtek a hidegtől, mint mas nemzetiségű társaik.

Abauj-szántói rablóbanda. Régi betyárvilág romantikája elevenedik föl **Csákány** Istvánnal, aki mostanában réme Abauj-Szántónak és környékének. A következő hírt vesszük róla:

Három hónappal ezelőt az abaujszántói csendőrség Korlát községben elfogta **Melzer** József odaváló földbitókos inasát, **Csákány** Istvánt. Az inast, akinek különféle lopások egész sorozata nyomja a lelkét, a községi bíró lakására kísérték s mivel attól tartottak, hogy elszökik, megvasalták. Az éj folyamán az őrzetere kirendelt csendőrök elaludtak, Csákány a kedvező alkalmat föl-bazználván, kezéről a bilincset leszakította, az egyik csendőrt fegyvertől és tőlényit magához vette, a szoba ajtaját az ivó csendőrökre kívülről rázarta és megszökött. Napokig keresték, míg végre a kassai törvényszéknek önként jelentkezett. A kassai törvényszék erős őrzet alatt átkísértette az abauj-szántói járásbíróshoz, itt azonban a fogoly a fogház ablakát kifeszítette s úgy elment, hogy mag sem tudja kézkerekíteni. A csendőrség azt hitte, hogy a hideg tél majd visszakényszeríti az erdőből, de Csákány társakat toborzott magának s most mint »rablóvezér« fosztogatja és öleti az embereket. Utolsó gonosz tettét a múlt csütörtökön követte el, amikor bandájának egyik tagja az erdőfelügyelő fiát mérszárta le és fosztotta ki. **Gutser** István abauj-szántói erdőfelügyelő ugyanis az erdővidék ellenőrzésére huszonnyolc éves **János** nevű fiát küldötte ki, mivel neki más dolga volt. **Gutser** János pisztolyal volt felfegyverkezve s alkonyatig maradt az erdőn. — Hazatérőben egy ismeretlen alak állt az utjába és egymástán kétszer rálőtt. — Az egyik golyó a nyakan, a másik az arczán találta **Gutser** Jánost, aki erre összerogyott. **Gutser** János, még eszméletre tért annyira hogy a részleteket elbeszélte. Elbeszéléseből a csendőrség azt következtette, hogy az utonálló haramia maga Csákány volt. A csendőrség ugyanis megsejtette, hogy Csákány éjjelenként be szokott járni szállásra abaujszántói rokonaihoz. Őrséget állítottatott tehát a rokonok hajlékai környékén. Karácsony éjszakaiján, hajnali négy óra tájban, az egyik őrség a leshelyen észrevette, hogy két spanyol alak közeledik Csákány egyik rokonának a háza felé. Az őrség hirtelen előugrott s igaz lásra szólította föl a tövevényeket. — Ekközben az egyik a gubája alól pisztolyt rántott elő s mielőtt megragadhaták volna, a szájába lött. A lövés annyira szétvetette a koponyáját, hogy nem lehetett fölismerni. A másik idegen ezenközben elmenekült. A csendőrség megvizsgálta az öngyilkos ruháját és sebeit, de semmi fele írást nem talált nála, amely kitérőül felvilágosítást adhatna. A pisztolyról azonban, melylyel az öngyilkosságot elkövette, kiderült, hogy azonos a haladó **Gutser** István pisztolyával, amelyet töle az erdőben elvettek. Ebből következtették azt, hogy **Gutser** támadója és gyilkosa a most öngyilkossá lett bandita volt. Csákány ismét elmenekült.

Faura leánya menyasszony. **Faura** Félixnek, a francia köztársasági elnök egyetlen leánya, **Lujza** jegyben jár. Ez a frigy kevésbé fejedelmi-leg fényes, mint inkább szolid anyagi alapon nyugó. A szerencsés vőlegény **Chiris** György ur, akiről csak annyit tudnak, hogy gazdag fia még gazdagabb atyjának, **Chiris** szenátornak. **Faura** kisasszony sokkal ismertebb a vőlegényénél. Magas, nyulánk termetű, amely tekintetben atyjára üt és igen kellemes megjelenésű. A kisasszony némileg a kékharisnyákhöz sorozható, mivel nemcsak, hogy a latin, görög és angol nyelvekben otthonos, hanem irodalmi tevékenységet is fejtett ki. Több könyvet írt, köztőlük egyet: »Úti benyomások« címűen. Ezen-

kiül tudják róla azt is, hogy atyjának, mint nem hivatalos útkar, igen jó szolgálatakat tesz és anyjának vendégek fogadásánál és az elyséi ünnepségeknél nagyon ügyes segédkezik.

— **Osodás eredmény.** Viola kisasszony énekelni tanul. Látogató jön a házhöz és megkérdezi a kisasszony fiatalabb nővérét, mennyire van a bájos Viola az énekek?

— Óh nagyon halad, Ma már a papa kivette a füléből a vattát,

— **Az aurolo hegycsuszamlás.** Airoloban hegycsuszamlás történt. A tegnapi napig három halottal találtak a négy összeomlott ház romjai alatt. A hegycsuszamlás sziklatömegei ezenkívül az Airolo falut védő erdőknek nagy részét magukkal sodorták.

— **A bölcs természet.** Kánya ur, aki már egészen kopasz, így sóhajt föl:

— Milyen bölcs és a természet! Megfoszt minket a hajunktól éppen akkor, amikor azon a ponton vagyunk, hogy hajjukunk baklövési miatt kitépjük.

— **A tüdővész pusztítása.** Az «Egészség» című egészségügyi folyóirat decemberi füzeté kizárólag a gümőkór (tuberkulózis) kérdésének van szánva, a mennyiben ez a rettenetes betegség leginkább ezidőszereint szelei áldozatait. Valóban elborzadunk, ha e füzetbe tekintünk. Először is azt látjuk, hogy a tüdővész évente átlag 800.000 embert öl meg Európa 365 millióra tehető lakosai közül és hogy Magyarországon a múlt 1897 évben 59.673 halt meg tüdővészben, ami 400.000-et meghaladó tüdővész beteg létszámnak felel meg. Korányi Frigyes dr., hogy a viszonyok természeténél fogva a nagyvárosi intelligenciális gyűpontokban fordulnak elő tömegesen a tüdővész esetei, s hogy kevés ilyen gyűpont annyi, mint Budapesten. Sürgeti tehát a tüdővész betegek szanatóriumának létesítését.

— **A Hódolte díszfelvonulás.** Ezenbűt Ferencz orvosi körképe látható Vasúlliget, Andrássy-ut végén, reggel 9-től este 7-ig. Belepo díj 50 kr, gyermekjegye 30 kr.

— **Tartalékos tisztek és hadapródok** legelegánsabban és legolcsóbban felszereltnek a legjobb hírnévrnek örvendő **Büchler és Rauszni** egyenruha szállítóknál **Budapest, Nádor-utca 19.**

SZÍNHÁZAK.

Mai színházi műsorok:

Nemesi színház: Rosenkranz és Gildenstein, Klupp vigjátéka 4 felvonásban. Főszereplők: Beresényi, Dezső, Nádor, Lendvayné, Csillag, Szilágyi, Vivvári M. Ühási. Kezdeté 7 órakor.

Operaház: Don Juan, Mozart operája 2 felvonásban. Főszereplők: Ney D., Vasquezne, Arányi, Fumagalli, Rotter, Szendrői, Abranyiné. Kezdeté 7 órakor.

Varsói színház: Diakkisasszonyok, Gavoult és Cottens operája 3 felvonásban. Főszereplők: Csatali, Zilahi S., Kéry Klára, Ujvári, Bárdi, Selymosi, Gácsi M., Tollagi, Szirmai, Vidor. Kezdeté 7 órakor.

Magyar színház: A bolond Rákosi Jenő énekes legendája 3 felvonásban. Főszereplők: Szentiványi, Szilágyi, Kalmar, Rózsahelyi, Odry, Székely, Komáromi M., Holon Anna. Kezdeté 7 1/2 órakor.

Vopszínház: Il padrone delle ferriere (A vasgyáros), Olmet drámá, a 4 felvonásban. Zaccanti vendégszereplésével. Kezdeté 7 1/2 órakor.

* **Pálmai I. ka müncheni sikere.** Münchenből jelentik, hogy Pálmai I. ka örösi sikerrel kezdte meg vendégszereplését a Gärtnerplatz-Theaterben. A művésznő a Madarasz-ban Postás Milka szerepét játszotta és a közönség, mely a tagas nezőtér minden zugát megtöltölte, egész este ünnepelte a világhírű, kitűnő vendéget.

* **Glória. Caine Hall** amerikai regényíró a «Glória» című híres regényéből szindarabot írt, mely New-Yorkban fényes sikerrel került színpadra.

* **Sardou új darabja.** A «Szókimondó asszonyság» sokoldalú szerzője nagy történelmi apparátus felhasználásával, egy «Robespierre» című drámát írt, melyet Párisban és Londonban egyidejűleg készülni színházban. A czimszerepét Párisban Coqueluín, Londonban pedig Irving fogja kreálni.

Sport.

§ **A budapesti «Lövészkör»** által tartott díjlövészetben úgy Jellenek Antal, mint Zintl János és Ausim Ernő egynehányszor lövészkirályságot lőttek, Jellenek Antal 60 lövése 611 kört számított. A következők nyertek díjat:

A mester czebláblán: I. díj Jellenek Antal, II. díj Zintl János, III. díj Ausim

Ernő, IV. díj Pardavy József, V. díj Bach János. A mester czebláblán mely lövésekért: I. díj Sztáry Ferencz, II. díj Prohászka Henrik, III. díj Focht Márton, IV. Heves István, V. díj Prohászka Henriké, A verseny czebláblán. I. díj Jellenek Antal, II. díj Prohászka Henrik, III. díj Sztáry Ferencz, IV. díj Zintl János. A legközelebbi díjlövészetben január 3-án lesz.

Az Esti Hírlap sorsjátéka.

A magyar újságolvasás megkedveltetésére és szélesebb körökben való terjesztésére az Esti Hírlap közönsége, tehát az egykrajzáros hírlap minden uvoje számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgya-

sorsjátékot

rendezünk. Egy krazzárért az Esti Hírlap minden uvoje játszik és pedig nem csupán az aznapi számokra való sorsoláson, hanem a heti sorsoláson is. A rendes napi sorsjáték nyereményének értéke 50 korona. A heti nyereménynek pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig kibocsátott lapszámok játszanak. 200 korona. Gondunk volt arra, hogy valóban pénzérkekül, mindenképpen becses és — szükség esetén — azonnali pénzzé tehető nyereménytárgyakat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyeremény-kr a következőket:

- Szép nagy olajfestmény arany keretben vagy Női aranyóra, arany lánczczal. A hétszáz koronás nyereménytárgyak: Kitűnő gyártmányu bicikli vagy Kettős fedelű férfi arany-óra, aranylánczczal.

Azok számára, kiknek e nyeremény tárgyak nem felelnek meg, a nyertes lap példány bemutatása után utalványt állítunk ki, melynek alapján az alantabb megnevezteit ismert jövevű fővárosi cégeknek 50 illatdieg 200 korona értékű tárgyakat kaphatnak.

- Sternberg Armin és testvére-nél (Kerepesi-ut 36. sz.) hangszereket. Lukács M. Mártonnál (Váci-utca 4. sz.) ékszereket. Grossmann S.-nél (Bécsi-utca 6. sz.) férfi-ruhákat. Berényi és Frankl-nál (Kossuth Lajos-u. 21. sz.) női-ruhákat. Szimon Istvánnál (Váci-körut 12.) fűszereket.

A csütörtöki

lappeldányainkra való sorsolás ma pénteken délelőtt ment végbe Weimann Fülöp dr. kir. közjegyzőnek Andrassy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában.

Az 50 koronás nyereményre való sorsolásban résztvettek a december 29-iki csütörtöki e napi kelettel kibocsátott összes lappeldányok a lap homlokzatán olvasható számkokkal.

Nyerőnek kihuzaltott a napi 50 koronás nyereményre a december 29-iki csütörtöki

* AA-305 *

mint azt a Weimann Fülöp dr. kir. közjegyző által felvett tanusítvány hivatalosan igazolja.

AZ ESTI HIRLAP

KÖZGAZDASÁG

A budapesti meszárosok nyertes-mek értékesítő alkalmi egyesülete a mariahörön kívül most a fagyuczikkeket is bevonja működése körébe.

Borjüvászari tudósítás. 1898. december 30-án a budapesti machavászat-térli vásári pénzár részvény-társaságtól. Felhajtás: Beföldi elő borju 243 db. leölt borju 297 db. Nővendék marja — drb. leölt — drb. Bány 616 43 db. leölt bány 3 drb. Arjegyzések: Beföldi elő borju 32-40 krig. I. r. 41-44, kivételesen — krig leölt 20-46 krig. I. r. — krig kilelont. Nővendék marha — krig. I. r. — krig kilelont. Bány 616 1/2-8 1/2 frtig, leölt 5-10 frtig; párosként.

Jelentések a tőzsdéről.

A gabonauzlet Budapesten. A külföldi alacsonyabb jegyzések és az on he időjárás daczára az irányzat nem lanyhult el, a maltnok nagyobb kedvvel vásároltak. Elkelt 5000 q. buza változatlan áron.

A következő buzafajok kerültek forgalomba:

Table with 4 columns: Location, Weight, Price per unit, and Price per 100 kg. Includes entries for Tiszavideki, Buza márcziusra, Rozs márcziusra, Tengeri márcziusra, Zab márcziusra, and Romániai.

Egyeb gabonaneműekben a hangulat nyugodt, az árak nem változtak. Rozsot 8,20-8,40, tenyerit 4,50-4,55 és zabot 5,80-6,10 forinton adtak el.

A határidőpiacon fedezési vételekre szilárd hangulat terjedt el, az árak fokozatosan emelkedtek.

Table with 2 columns: Item, Price. Includes Buza márcziusra, Rozs márcziusra, Tengeri márcziusra, Zab márcziusra.

A budapesti értéktőzsde. Az angol hadikészülődésekre vonatkozó hírek megczáfolása után az irányzat megszilárdult, a vezető értékek korlátolt forgalomban emelkedtek.

Az előtőzsdén előfordult kötések: osztrák hitelrészv. 33,40-36,20 magyar hitelrészv. 392,80-394,60 osztr. magy. államvasut részv. 363,90-367,50 déli vasut-részvény 64,50, leszámtoló-bank részvény 262,—,—,—, rimamurányi vasút-részv. 294,25-294,50 közuti vaspálya-részvény 373,50-374,25 városi villamos vasut-részvény 230,50,—,—, frton.

Zártatkor maradt: osztrák hitelrészvény 364,10, magyar hitelrészvény 394,40, osztr. magy. államvasut részv. 367,80 déli vasut-részvény 64,50, leszámtoló-bank részvény 262,—, jelzálog hitelbank részvény —,—,—, rimamurányi vasút-részv. 294,50,—,—, közuti vaspálya részvény 374,25,—,—, városi villamos vasut-részvény 230,50 forinton.

A gabonauzlet Bécsben. A csekély hozatalok a spekulációt vételekre animálták, az irányzat megszilárdult.

Table with 2 columns: Item, Price. Includes Buza tavaszra, Rozs tavaszra, Tengeri máj-jun. ra, Zab tavaszra.

Az értéktőzsde Bécsben. A spekuláció abban a bizszenben, hogy január elején a pénzviszonyok lényegesen javulni fognak, már most nagy tételekben vásárolta a nemzetközi papirokat.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 361,20, magyar hitelrészvény 394,—, magyar aranyjradék 120,50, magyar koronajradék 97,75 angol bank 155,75, osztrák-magyar államvasut részvény 367,80 forinton.

Szerkesztői üzenet.

Kenyérmező-utca. Ehhez most rendőri engedély szükséges, azért nem tesszük.

Felülső szerkesztő: Gáspár Artúr

NEW-YORK kávéház

A m. kir. honvédtisztelet hangversenye a karnestor vezetésével 1898. Kezdeté 8 órakor. Szabad bemenet

Minden nyeremény kívánatra 20% levonása mellett készpénzben visszavásároltatik.

Főnyeremény

100.000

korona

Muzás már jövő héten

Az újságírók sorsjegyei 6 huzáson játszanak és ára 1 sorsjegyeknek CSAK EGY KORONA.

Megrendeléseket pontosan eszközöl

„HERMES”

Magyar általános váltóüzlet r. t. Budapest, V., Dorottya-utca 8. sz.

Szerencsemalaczkok, Tombola és korcsolyák Kertész Tódornál

Diszkötet ingyen.

Illusztrált album aján-dékul.

A Magyar Hírlap adja előfizetőinek.

Aki előfizet a Magyar Hírlapra, megkapja a lapot is, az albumot is.

A Magyar Hírlap albuma remekmű.

Évek óta irodalmi eseményszámba megy.

Minden évben új meg-ípetések gyűjteménye.

Az ideit is gyönyörű képek díszítik.

Szépirodalmi része a legértékesebb.

De nemcsak szép, hanem hasznos is.

Naptárt is kap az olvasó.

Mindent teljesen ingyen nyerik a Magyar Hírlap előfizetői.

Aki nem előfizető, az csak 1 frt 50 krert kaphatja meg az albumot a naptárral.

A Magyar Hírlap előfizetési ára egy hónapra 1 frt 20 kr. évnegyedre 3 frt 50 kr.

A Magyar Hírlap kiadóhivatala Honvéd-utca 4.

Téli Kiállítás

az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat városligeti Múcsarnokában

1898. december 1-től 1899. január 15-ig. Nyitva reggel 9-től délután 4-ig és Vasárnap d. u. 5 órától 8-ig villamos villágítás-nál a rendes belépő díj mellett. Csütörtökön este 6-11-ig villam-villágítás mellett Sétahangverseny. BUFFET.

Beleépődij egy korona. Vásárnap déli 6 órától d. u. 4-ig ingyen 182 Képes Tárgymutatóra 30 krazzár.

Gyermekeknek

tanulságos és szórakoztató olvasmány legalkalmasabb s legolcsóbb a

Kis világ

képes gyermeklap. Megjelenik minden szombaton. Előfizetési ára egy évre 3 frt rint negyedévre 75. kr. A «Magyar Hírlap» előfizetői egy évre 2 forintért negyedévre 50 krazzárért kapják. Előfizetéseket V., Honvéd-utca 4. szám alá küldendők.

Biztos fizetéssel felvétetnek

férfiak, asszonyok és leányok utczai foglal-kozásra. Jelentkezni lehet délelőtt 9-11-ig, délután 5-6-ig. V. ker. Honvéd-utca 4. szám a kiadóhivatalban.